

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра аграрного консалтингу і туризму

Директор ННІ неперервної освіти і туризму

Професор, к.е.н. М.М. Кулаєць

“ 01 ” 06 2019 р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри аграрного
консалтингу і туризму

Протокол № 1 від 30.08.2019р.

в.о. завідувача кафедри

к.е.н., доцент І.П. Кудінова

СИЛАБУС

НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ТУРИЗМУ

для здобувачів

першого (бакалаврського) рівня освіти

галузі знань 24 «Сфера обслуговування»

спеціальності 242 «Туризм»

Розробник к.е.н., доцент Мосіюк Стефанія Іванівна

Київ – 2019 р.

1. Опис навчальної дисципліни
Аналіз діяльності підприємств туризму
(назва)

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Освітньо-кваліфікаційний рівень	бакалавр (бакалавр, спеціаліст, магістр)	
Галузь знань	24 «Сфера обслуговування»	
Спеціальність	242 «Туризм» (шифр і назва)	
Спеціалізація		
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов’язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	-	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	4	-
Семестр	8	-
Лекційні заняття	26 год.	-
Практичні, семінарські заняття	26 год.	-
Лабораторні заняття		-
Самостійна робота	68 год.	-
Індивідуальні завдання	-	-
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента –	4 год. 5 год.	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Дисципліна «Аналіз діяльності підприємств туризму» передбачає набуття здобувачами вищої освіти теоретичних знань і практичних навичок стосовно функціонування підприємств туризму; надання здобувачам комплексу спеціальних знань про особливості аналізу фінансово-економічної діяльності підприємств туризму з метою ефективного їх використання у прийнятті управлінських рішень щодо визначення стану і перспектив організації роботи підприємств туризму в умовах ринкових відносин; опанування студентами системного мислення і комплексу знань у галузі фінансового аналізу стану підприємства.

Дисципліна «Аналіз діяльності підприємств туризму» є професійно орієнтованою і займає чільне місце в навчальному процесі у блоці дисциплін галузевого спрямування, а отже має логічний зв'язок і з іншими дисциплінами, що формують майбутнього фахівця, а також створює умови для формування у здобувачів вищої освіти економічного мислення, опанування ними методів і прийомів перетворення економічної інформації на аналітичну з використанням методики та організації аналізу показників, оцінки взаємозв'язку, взаємозалежності і взаємоузгодженості між ними, оволодіння навичками оцінки результатів аналізу, а також розробки обґрунтованих висновків і пропозицій щодо підвищення ефективної роботи підприємств туризму.

Викладання дисципліни здійснюється протягом 8 семестра на четвертому курсі.

Структура дисципліни складається з лекційних, практичних занять, самостійної роботи.

Мета навчальної дисципліни «Аналіз діяльності підприємств туризму» полягає у наданні здобувачам теоретичних знань щодо наукових основ економічного аналізу, методики математичного моделювання господарських процесів і економічних явищ, а також опанування економіко-логічними методами, вміло використовувати їх при вивченні взаємозв'язків між результативним і чинниковими показниками, організації аналізу, інформаційного забезпечення оперативного ретроспективного та перспективного аналізу, комплексного економічного аналізу; вміло використовувати методику аналізу найважливіших фінансових показників і здійснити оцінку результатів господарської діяльності підприємств туризму.

Завданням дисципліни «Аналіз діяльності підприємств туризму» є набуття здобувачами теоретичних знань і практичних навичок щодо економічного аналізу, стратегії і тактики фінансово-господарської діяльності підприємств туризму, а також об'єктивної оцінки результатів діяльності підприємства та вміння передбачати перспективи його розвитку в майбутньому.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Аналіз діяльності

підприємств туризму» здобувачі повинні:

знати:

- предмет, об'єкт і завдання економічного аналізу;
- метод і методичні прийоми економічного аналізу;
- види аналізу і його інформаційне забезпечення;
- аналіз виробництва турпродукту;
- аналіз витрат на виробництво, собівартості і реалізації турпродукту;
- аналіз використання трудових ресурсів і витрат на оплату плати;
- аналіз матеріальних ресурсів і ефективності їх використання;
- аналіз прибутку і рентабельності турпідприємства;
- аналіз фінансового стану турпідприємства;
- аналіз довгострокових активів підприємства.

вміти:

- використання, використовуючи методики ситуаційного аналізу макро- і мікросередовища, враховуючи обсяги надання послуг і чинники, що впливають на економічний стан турпідприємства;
- визначати ефективність реалізації турпродукту з метою обґрунтування доцільності розробки туру, використовуючи галузеві методики її розрахунку;
- виявляти внутрішні часткові диспропорції в діяльності турпідприємства, здійснювати аналіз діяльності підприємства та його структурних підрозділів за певний звітний період, користуючись даними планової і звітної документації, статистичними показниками, стандартними методиками й інструментарієм аналітичної роботи;
- забезпечувати проведення причинно–наслідкового аналізу претензій та рекламацій клієнтів і партнерів, давати оцінку якості планування турпродукту, використовуючи методики аналізу і планування діяльності;
- коригувати обсяги, асортимент і ціни за одиницю послуг, які надають, досліджуючи і прогножуючи сезонні коливання, використовуючи методики визначення сезонних коливань, методи прогнозування і структуру витрат на одиницю послуг;
- здійснювати економічно обґрунтоване коригування цін на підставі розуміння дії механізму формування ринкових цін на послуги.

Предметом вивчення дисципліни є особливості функціонування підприємств і аналіз їх економічної, фінансової діяльності в сучасних господарювання.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи аналізу діяльності підприємств туризму

Тема 1. Загальні поняття і питання фінансово-економічного аналізу в туристській індустрії

Аналіз діяльності підприємств. Фінансово-економічний аналіз як основний елемент управління. Мета аналізу. Завдання аналізу. Методи аналізу. Принципи аналізу. Функції аналізу на підприємствах туріндустрії. Особливості фінансово-економічної діяльності в українському туристському бізнесі. Висока залежність туристського бізнесу від чинників зовнішнього середовища. Особливості складу і структури джерел фінансових ресурсів для туристських підприємств. Класифікація фінансово-економічних відносин туристського підприємства.

Тема 2. Інформаційне забезпечення фінансово-економічного аналізу підприємств туризму

Інформаційна база аналізу діяльності. Зовнішня інформація: законодавчого характеру, нормативно-довідкового характеру, статистичні дані. Внутрішня інформація: дані бухгалтерської звітності туристського підприємства, бухгалтерський баланс. Вимоги до внутрішньої інформації: конфіденційність, корисність, своєчасність, достовірність, зрозумілість. Бухгалтерський звіт і особливості його змісту на підприємствах туріндустрії. Звіт про прибутки і збитки. Рух грошових коштів на підприємствах туризму і готельного господарства. Методи складання звіту. Класифікація користувачів внутрішньої інформації туристського підприємства.

Тема 3. Управлінський аналіз діяльності підприємств туризму

Мета і завдання аналізу виробничої діяльності підприємства в умовах ринкової економіки. Організаційно-інформаційна модель аналізу виробничої діяльності підприємства. Методика аналізу виробництва і реалізації продукції, робіт і послуг підприємства туристичної галузі – система показників, їх взаємозв'язок, послідовність і зміст аналізу. Аналіз виробничої програми підприємства. Загальний аналіз обсягу виробництва і реалізації продукції. Аналіз якості продукції. Факторний аналіз виконання виробничої програми. Структурно-логічна модель факторної системи аналізу обсягу виробництва і реалізації продукції. Пошук і оцінка резервів виробництва і реалізації

продукції. Особливості оперативного аналізу виробничої програми підприємства.

Мета і завдання аналізу ресурсного потенціалу підприємства й ефективності його використання в умовах ринкової економіки. Організаційно-інформаційна модель ресурсного потенціалу підприємства. Методика аналізу трудових факторів виробництва і реалізації продукції. Аналіз чисельності, складу і руху робочої сили. Аналіз продуктивності праці. Структурно-логічна модель факторної системи аналізу продуктивності праці. Аналіз фонду заробітної плати. Методика аналізу основних засобів і нематеріальних активів. Аналіз наявності і руху основних засобів. Структурно-логічна модель факторної системи аналізу фондівддачі. Аналіз нематеріальних активів підприємства. Методика аналізу матеріальних ресурсів (предметів праці). Аналіз ефективності використання матеріальних ресурсів.

Мета і завдання аналізу витрат і собівартості реалізованої продукції в умовах ринкової економіки. Організаційно-інформаційна модель аналізу витрат і собівартості реалізованої продукції. Методика аналізу витрат на виробництво продукції. Аналіз витрат за їх видами й елементами. Аналіз і загальна оцінка виробничої і повної собівартості продукції. Аналіз собівартості реалізованої продукції. Структурно-логічна модель факторної системи аналізу прямих матеріальних (непрямих, трудових) витрат у собівартості реалізованої продукції.

Тема 4. Фінансовий аналіз підприємств туризму

Фінансовий стан підприємства, його характеристика й оцінка. Організація аналізу фінансового стану в умовах застосування сучасних інформаційних технологій. Організаційно-інформаційна модель аналізу фінансового стану підприємства. Методика аналізу економічного потенціалу. Основи класифікації майна і джерел фінансування підприємства. Аналіз фінансової стійкості та платоспроможності підприємства. Аналіз використання активів і капіталу підприємства. Система показників рентабельності й інтенсивності використання активів і капіталу. Характеристика фінансових ресурсів підприємства. Методика аналізу власного капіталу і зобов'язань підприємства.

Характеристика грошових потоків підприємства. Методика аналізу грошових потоків підприємства. Аналіз джерел утворення і напрямів визначення грошових коштів. Факторний аналіз грошових коштів і грошових потоків. Аналіз руху грошових коштів за видами діяльності підприємства. Оцінка достатності, ліквідності і ефективності грошового потоку.

Економічний зміст доходів, витрат і прибутку підприємства. Організація аналізу фінансових результатів і рентабельності підприємства в умовах застосування сучасних інформаційних технологій. Методика аналізу формування фінансових результатів підприємства. Факторний аналіз фінансових результатів:

прибутку від операційної діяльності, прибутку від звичайної діяльності до оподаткування, чистого прибутку. Аналіз розподілу та ефективності використання чистого прибутку. Показники рентабельності, методика їх оцінки та аналізу.

Змістовий модуль 2. Організація і управління діяльністю підприємств туризму

Тема 5. Стратегічний аналіз у системі управління підприємством туризму

Концептуальні засади стратегічного аналізу. Економічна стратегія як сукупність дій, спрямованих на ефективну виробничу, збутову, фінансову та інші діяльності підприємства.

Обсяг виробництва, його прогнозування. Методи визначення оптимального обсягу виробництва. Виробнича функція, її значення в стратегічному аналізі обсягів виробництва. Витрати виробництва, їх оптимізація. Оцінка обсягів виробництва, орієнтованих на максимізацію прибутку, мінімізацію витрат або припинення діяльності.

Стратегічний аналіз показників фінансової звітності, його значення в управлінні підприємством. Прогнозне моделювання фінансових показників. Види моделей, їх зміст і призначення. Сутність методу процента від продажу. Прогноз складових елементів бізнесу. Стратегічна оцінка витрат. Прогноз фінансових операцій з оновлення основного капіталу підприємства. Інтегрована модель показників прогнозованої фінансової звітності.

Тема 7. Управління джерелами коштів і оборотними засобами підприємств туризму

Критерії формування оптимальної структури коштів на туристському підприємстві. Кредиторська заборгованість. Темп нарощування обороту туристського підприємства. Стабільність динаміки обороту туристського підприємства. Рівень і динаміка обороту туристського підприємства. Структура активів туристського підприємства. Тягар оподаткування туристського підприємства. Ставлення кредитних організацій до туристського підприємства. Стан ринку короткострокових і довгострокових капіталів. Раціональна структура пасиву туристського підприємства. Ефект фінансового важеля. Підприємницький і фінансовий ризик. Піраміда ліквідності оборотних засобів туристського підприємства. Управління дебіторською заборгованістю туристського підприємства. Факторинг. Види факторингу: відкритий і прихований факторинг. Управління запасами туристського підприємства. Виробничі запаси. Запаси готової продукції. Типи політики управління поточними активами туристського

підприємства. Агресивна політика. Консервативна політика. Помірна політика.

Тема 6. Організація управлінського обліку і бюджетування на туристських підприємствах

Класифікація доходів туристського підприємства. Чиста виручка від реалізації туристської продукції. Валовий прибуток від реалізації туристської продукції. Прибуток від основної діяльності. Прибуток від фінансової діяльності. Прибуток від звичайної господарської діяльності. Чистий прибуток. Принципи класифікації видів витрат туристського підприємства. Прямі і непрямі витрати. Постійні, змінні і змішані витрати. Диференціація витрат. Методи диференціації змішаних витрат туристського підприємства. Суб'єктивний метод. Метод «верхньої і нижньої точок». Графічний метод. Метод найменших квадратів. Методик проведення операційного аналізу на туристському підприємстві. Точка беззбитковості. Запас фінансової стійкості туристського підприємства.

Принципи планування і прогнозування на туристському підприємстві: безперервність планування, науковість, направленість планів на раціональне використання всіх ресурсів туристського підприємства, принцип взаємокоординації. Фінансове планування на підприємстві туризму. Довгострокове планування. Короткострокове планування. Бюджетування. Бюджет. Методика бюджетування на туристському підприємстві. Загальний бюджет. Операційний бюджет. Фінансовий бюджет. Структура операційного бюджету й особливості його складання на туристському підприємстві. Бюджет продажу. Бюджет виробництва. Бюджет прямих витрат. Бюджет накладних витрат. Бюджет поточних витрат. Бюджет кадрових витрат туристського підприємства. Бюджет собівартості туристської продукції. Структура фінансового бюджету. Бюджет капітальних вкладень. Бюджет звіту про прибутки і збитки. Бюджет руху грошових коштів. Бюджетний баланс.

Тема 8. Інвестиційна діяльність і організація процесу управління ризиками в туризмі

Поняття інвестицій в галузі туризму. Фактори, які впливають на інвестиційну політику: внутрішні й зовнішні фактори; об'єктивні й суб'єктивні фактори. Суб'єкти й об'єкти інвестування в галузі туризму. Класифікація рівнів інвестиційної політики в галузі туризму: державна, регіональна, галузева, окремих суб'єтів. Формування інвестиційної політики на туристському підприємстві. Загальнометодологічні питання оцінки ефективності інвестицій в туризмі. Методи оцінки ефективності інвестицій: з дисконтуванням, без дисконтування. Дисконтований дохід. Коефіцієнт чистої поточної вартості. Внутрішня норма рен-

табельності. Індекс рентабельності. Методика розрахунку окупності інвестиційних проектів у галузі туризму.

Класифікація ризиків, пов'язаних з діяльністю туристського підприємства. Принципи класифікації ризиків у галузі туризму. Характерні ризики в діяльності туристського підприємства: внутрішні, зовнішні. Зовнішні ризики: природні, політичні, інфляційні ризики, ризики попиту. Внутрішні ризики: виробничі, втраченої вигоди, селективні. Прогнозування в галузі туризму як фактор мінімізування можливих ризиків. Порівняння методів прогнозування для розвитку галузі туризму - переваги і недоліки методів: екстраполяції, експертних оцінок, історичної аналогії, сценаріїв. Методи страхування ризиків туристського підприємства. Хеджування. Методи визначення можливого банкрутства туристського підприємства. Критеріальний метод. Модель Альтмана. Чотирьохфакторна модель Ліса. Чотирьохфакторна модель Таффлера. Економічна вартість туристського підприємства як фактор вибору між реорганізацією і ліквідацією.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи аналізу діяльності підприємств туризму												
Тема 1. Загальні поняття і питання фінансово-економічного аналізу в туристській індустрії	12	2	2			8						
Тема 2. Інформаційне забезпечення фінансово-економічного аналізу підприємств туризму	12	4	4			8						
Тема 3. Управлінський аналіз діяльності підприємств туризму	16	4	4			8						
Тема 4. Фінансовий аналіз підприємств туризму	16	4	4			8						
Разом за змістовим модулем 1	60	14	14			32						
Змістовий модуль 2. Організація і управління діяльністю підприємств туризму												
Тема 5. Стратегічний аналіз у системі управління підприє-	13	2	2			9						

мством туризму												
Тема 6. Організація управлінського обліку та бюджетування на туристських підприємствах	13	2	2			9						
Тема 7. Управління джерелами коштів і оборотними засобами підприємств туризму	13	4	4			9						
Тема 8. Інвестиційна діяльність і організація управління ризиками в туризмі	13	4	4			9						
Разом за змістовим модулем 2	60	12	12			36						
Усього годин	120	26	26			68						

5. Теми практичних занять з дисципліни

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи аналізу діяльності підприємств туризму		
1	Тема 1. Загальні поняття і питання фінансово-економічного аналізу в туристській індустрії Практичне заняття 1 1. Характеристика змісту, предмету і завдань курсу «Аналіз діяльності підприємств туріндустрії». 2. Місце аналізу діяльності в системі наук і його зв'язок з іншими дисциплінами. 3. Характеристика моделей організації фінансово-економічної діяльності на підприємствах туріндустрії.	2
2	Тема 2. Інформаційне забезпечення фінансово-економічного аналізу підприємств туризму Практичне заняття 2 1. Інформаційна база аналізу діяльності підприємств. Вимоги до інформації. 2. Класифікація користувачів фінансово-економічної звітності туристського підприємства. Практичне заняття 3 1. Характеристика інформаційної бази управлінського і фінансового аналізу. 2. Характеристика звітності підприємства туріндустрії. 3. Характеристика фінансової звітності підприємства та її аналітичних можливостей. 4. Механізм формування організаційних систем виконання аналітичних робіт на різних ієрархічних рівнях і в умовах комп'ютерної техніки.	4
3	Тема 3. Управлінський аналіз діяльності підприємств туризму Практичне заняття 4	4

	1. Аналіз виробничої діяльності підприємств. 2. Аналіз і оцінка ресурсного потенціалу підприємства й ефективності його використання. 3. Аналіз витрат і собівартості реалізованої продукції. Практичне заняття 5 1. Специфіка оперативного і ситуаційного аналізу виробничої програми підприємства 2. Методика аналізу можливостей формування договорів щодо виробництва і реалізації туристичного продукту. 3. Характеристика електронної інформаційної системи управління виробничою діяльністю підприємства	
4	Тема 4. Фінансовий аналіз підприємств туризму Практичне заняття 6 1. Аналіз фінансового стану підприємства. 2. Аналіз грошових потоків підприємства. 3. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства. Практичне заняття 7 1. Організаційно-інформаційна модель аналізу фінансового стану підприємства. 2. Методика аналізу грошових потоків підприємства. 3. Методика аналізу формування і розподілу чистого прибутку підприємства, його рентабельності і ділової активності	4
Змістовий модуль 2. Організація і управління діяльністю підприємств туризму		
5	Тема 5. Стратегічний аналіз у системі управління підприємством туризму Практичне заняття 8 1. Стратегічний аналіз виробничої діяльності підприємства. 2. Стратегічний аналіз фінансових показників діяльності підприємства. 3. Основні види стратегій і прогнозів, їх класифікаційні ознаки відповідно до призначення.	2
6	Тема 6. Організація управлінського обліку та бюджетування на туристських підприємствах Практичне заняття 9 1. Класифікація доходів і витрат туристського підприємства. 2. Методи диференціації витрат туристського підприємства. 3. Методика проведення операційного аналізу на туристському підприємстві. 4. Принципи планування і прогнозування на туристському підприємстві. 5. Бюджетування як основна частина планування туристського виробництва.	2
7	Тема 7. Управління джерелами коштів і оборотними засобами підприємств туризму Практичне заняття 10 1. Критерії формування оптимальної структури коштів на туристському підприємстві. 2. Піраміда ліквідності оборотних засобів туристського підприємства. 3. Дебіторська заборгованість туристського підприємства.	4

	4. Запаси туристського підприємства. Практичне заняття 11 1. Характеристика механізму вибору найоптимальнішої структури коштів на туристському підприємстві. 2. Методика розрахунку фінансового важелю. 3. Характеристика й особливості підприємницького і фінансового ризиків туристського підприємства. 4. Характеристика рівнів ліквідності поточних активів. 5. Порівняльний аналіз типів управління поточними активами туристського підприємства	
8	Тема 8. Інвестиційна діяльність і організація управління ризиками в туризмі Практичне заняття 12 1. Формування інвестиційної політики на туристському підприємстві. 2. Загальнометодологічні питання оцінки ефективності інвестицій в туризмі. 3. Класифікація й аналіз ризиків, пов'язаних з діяльністю туристського підприємства. 4. Методи страхування ризиків і визначення можливого банкрутства туристського підприємства. Практичне заняття 13 1. Особливості порівняльного аналізу інвестиційних проектів. 2. Порівняльна характеристика різних рівнів інвестиційної політики в галузі туризму. 3. Переваги і недоліки використання методів оцінки ефективності інвестицій з дисконтуванням і без дисконтування. 4. Переваги і недоліки використання таких методів прогнозування як: екстраполяції, експертних оцінок, історичної аналогії, сценаріїв. 5. Переваги та недоліки основних методів та прийомів зменшення і страхування ризиків в туризмі.	4
Підсумковий контроль		Екзамен

6.Організація самостійної роботи

№ з/п	Види самостійної роботи	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	2	3	4
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи аналізу діяльності підприємств туризму			
1	Тема 1. Загальні поняття і питання фінансово-економічного аналізу в туристській індустрії 1. Основні принципи аналізу діяльності туристських підприємств. 2. Сутність аналізу діяльності як засобу дослідження економічних явищ і процесів. 3. Проблеми і перспективи розвитку аналізу діяльності підприємств при використанні в аналізі комп'ютерних технологій збору, обробки і передачі інформації користувачам.	8	

	4. Системний підхід і передумови проведення комплексного аналізу діяльності підприємства. Рекомендовані терміни для укладання глосарію: аналіз діяльності, принципи аналізу, предмет аналізу, об'єкт аналізу, функції аналізу, управління, планування, контроль, мотивація, комплексність, системність, об'єктивність, фінансовий ринок, споживчий ринок. Список рекомендованих джерел: основна [5, 6, 7, 8]; додаткова [9].		
	Тема 2. Інформаційне забезпечення фінансово-економічного аналізу підприємств туризму 1. Бухгалтерський баланс і особливості його структури на туристських підприємствах. 2. Звіт про прибутки і збитки. 3. Рух грошових коштів на підприємствах туризму. 4. Методи складання звітів. Рекомендовані терміни для укладання глосарію: положення (стандарт) бухгалтерського обліку, економічна інформація, фінансова звітність, консолідована фінансова звітність, організаційно-інформаційна модель аналізу, баланс, фінансовий стан, економічні ресурси підприємства, активи, зобов'язання, облікова політика, статутний капітал, внутрішня інформація, зовнішня інформація. Список рекомендованих джерел: основна [5, 6, 7, 8]; додаткова [10, 11]	8	
2	Тема 3. Управлінський аналіз діяльності підприємств туризму 1. Аналіз можливостей формування портфеля замовлень на продукцію підприємства. 2. Аналіз і оцінка партнерських відносин. 3. Аналіз виконання договірних завдань. 4. Особливості стратегічного й оперативного аналізу виробничої програми підприємництва. 5. Аналіз обґрунтованості і виконання кошторису витрат операційної діяльності підприємства. 6. Аналіз забезпеченості підприємства матеріалами, оборотними ресурсами й ефективності використання матеріалів у виробництві. Рекомендовані терміни для укладання глосарію: виробнича програма підприємства, критична маса продажу, маржинальний дохід, постійні витрати, змінні витрати, коефіцієнт виконання договорів, факторний аналіз виконання виробничої програми, резерви виробництва і реалізації продукції, перспективний аналіз виробничої діяльності, оперативний аналіз програми, класифікація ресурсів, баланс робочого часу, календарний фонд робочого часу, номінальний фонд робочого часу, товарні запаси, товарний баланс, середні товарні запаси, час обертання товарів, швидкість обертання товарів, середньооблікова чисельність, штатний розклад, необоротні активи, оборотні засоби, фондівдача. Список рекомендованих джерел: основна [5, 6, 7, 8]; додаткова [9, 12].	8	
	Тема 4. Фінансовий аналіз підприємств туризму	8	

	1. Базові показники фінансового аналізу. 2. Коефіцієнтний аналіз діяльності туристського підприємства. 3. Особливості проведення коефіцієнтного аналізу. 4. Аналіз ділової активності туристського підприємства. 5. Аналіз ринкової активності туристського підприємства. Рекомендовані терміни для укладання глосарію: фінансовий аналіз, фінансовий стан, фінансові ресурси, горизонтальний аналіз, вертикальний аналіз, фінансовий результат, чистий прибуток, рентабельність, фінансовий результат від операційної діяльності, фінансовий результат від інвестиційної діяльності, фінансовий результат від фінансової діяльності, фінансова стабільність, платоспроможність, коефіцієнтний аналіз, коефіцієнт власності, коефіцієнт фінансової залежності. Список рекомендованих джерел: основна [5, 6, 7, 8]; додаткова [10, 11]		
Всього за змістовним модулем 1		32	
Змістовий модуль 2. Організація і управління діяльністю підприємств туризму			
	Тема 5. Стратегічний аналіз у системі управління підприємством туризму 1. Прогнозування обсягу виробництва. 2. Витрати виробництва і їх оптимізація. 3. Етапи аналізу на основі проєктованих фінансових звітів. 4. Методи прогнозування статей проєктованих фінансових звітів: 5. Аналіз показників проєктованого звіту про фінансові результати. 6. Аналіз статей проєктованого балансу Рекомендовані терміни для укладання глосарію: стратегія, стратегічне управління, стратегічний план діяльності, закон спадаючої віддачі, граничний фізичний продукт, граничні витрати, метод відсотку від продажу, додатково необхідні фонди, проєктований баланс, автоматично утворені статті фінансової звітності, регульовані статті фінансової звітності. Список рекомендованих джерел: основна [5, 6, 7, 8]; додаткова [9, 12].	9	
	Тема 6. Організація управлінського обліку та бюджетування на туристських підприємствах 1. Принципи класифікації видів витрат туристського підприємства. 2. Складові позареалізаційних доходів і витрат туристського підприємства. 3. Ціноутворення на основі методу «повних витрат». 4. Ціноутворення за сприйнятою цінністю. 5. Ціноутворення на основі методу слідування за лідером. 6. Етапи бюджетування туристського підприємства. 7. Структура операційного бюджету й особливості його складання на туристському підприємстві. 8. Фінансовий бюджет туристського підприємства.	9	

	Рекомендовані терміни для укладання глосарію: доход, витрати, прямі затрати, непрямі затрати, постійні затрати, змінні затрати, змішані затрати, диференціація затрат, операційний важіль, поріг рентабельності, поріг беззбитковості, планування, принципи планування, фінансове планування, бюджетування, бюджет, загальний бюджет, операційний бюджет, фінансовий бюджет, бюджет продажу, бюджет виробництва, бюджет прямих витрат, бюджет накладних витрат, бюджет поточних витрат, бюджет кадрових витрат, бюджет собівартості, бюджет апітальних вкладень, бюджет звіту про прибутки і збитки, бюджет руху грошових коштів, баланс. Список рекомендованих джерел: основна [5, 6, 7, 8] додаткова [9, 12].		
5	Тема 7. Управління джерелами коштів і оборотними засобами підприємств туризму 1. Ефект фінансового важелю – поняття, значення. 2. Методика розрахунку ефекту фінансового важелю. 3. Оцінка сукупного ризику в галузі туризму. 4. Сутність факторингу, його види. 5. Типи політики управління поточними активами туристського підприємства. Рекомендовані терміни для укладання глосарію: кредиторська заборгованість, ефект фінансового важелю, підприємницький ризик, фінансовий ризик, фінансовий важіль, операційний важіль, ліквідність, дебіторська заборгованість, рівні ліквідності, реальна величина дебіторської заборгованості, факторинг, факторинг-компанія, виробничі запаси, запаси готової продукції, раціональна структура оборотних засобів. Список рекомендованих джерел: основна [5, 6, 7, 8]; додаткова [9, 12].	9	

	Тема 8. Інвестиційна діяльність і організація управління ризиками в туризмі 1. Поняття інвестицій в галузі туризму. 2. Фактори, які мають вплив на інвестиційну політику в туризмі. 3. Суб'єкти й об'єкти інвестування у галузі туризму. 4. Взаємозв'язок інвестиційних політик в галузі туризму різних рівнів. 5. Методи оцінки ефективності інвестицій. 6. Дисконтовані методи оцінки інвестиційних туристських проектів. 7. Методи розрахунку строку окупності інвестиційних проектів в галузі туризму при різних грошових потоках. 8. Особливості оцінки ефективності інвестиційних проектів у туризмі. 9. Принципи класифікації ризиків галузі туризму. 10. Характерні ризики в діяльності туристського підприємства. 11. Прогнозування в галузі туризму як фактор мінімізації можливих ризиків. 12. Фактори, які впливають на фінансовий стан підприємств сфери туризму. 13. Економічна вартість туристського підприємства як фактор вибору між реорганізацією і ліквідацією. Рекомендовані терміни для укладання глосарію: суб'єкт інвестування, об'єкти інвестиційної діяльності, інвестиційна політика, ефективність інвестиційних проектів, дисконтування, дисконтований дохід, коефіцієнт чистої поточної вартості, внутрішня норма рентабельності, індекс рентабельності, строк окупності, ризик, класифікація ризиків, чисті ризики, спекулятивні ризики, внутрішні ризики, зовнішні ризики, страхування ризиків, хеджування, лімітування, самострахування, диверсифікація діяльності туристського підприємства, форвардна операція, форвардний контракт, опціон, економічна вартість, ліквідаційна вартість. Список рекомендованих джерел: основна [5, 6, 7, 8]; додаткова [9, 12].	9	
Всього за змістовним модулем 2		36	
Разом		68	

7. Методи навчання

Для засвоєння матеріалу передбачено такі види занять: лекції з елементами діалогу, практичні(семінарські), індивідуальна робота. Для закріплення матеріалу передбачається робота здобувачів над індивідуальними завданнями, самостійна робота здобувачів з навчальною та спеціальною літературою.

8. Форми контролю

Програма передбачає проведення постійного контролю знань здобувачів у ході практичних занять, опитування, тестування виконання ними

комплексних контрольних завдань, застосування модульно-рейтингової системи навчання та оцінки знань та складання екзамену після вивчення курсу дисципліни.

8.1. Індивідуальне науково-дослідне завдання для самостійної роботи здобувачів

Індивідуальне науково-дослідне завдання (розрахунково-графічне завдання) передбачає: систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань із дисципліни і застосування їх при вирішенні конкретних практичних ситуацій. Також виконання розрахунково-графічного завдання передбачає розвиток навичок самостійної роботи й оволодіння методикою аналізу, пов'язаною з діяльністю підприємств у галузі готельного, курортного і туристського бізнесу.

Індивідуальне науково-дослідне завдання з дисципліни «Аналіз діяльності підприємств туризму» видає здобувачу викладач на початку вивчення дисципліни. Роботу здобувач виконує самостійно при консультуванні викладачем на протязі вивчення предмету у відповідності до графіку навчального процесу, але не пізніше терміну проведення підсумкового контролю з модулю. Оцінка за виконання розрахунково-графічного завдання враховується при виставленні загальної оцінки з дисципліни.

Виконання розрахунково-графічного завдання з даної дисципліни складається з наступних етапів:

- вибір підприємства (готель, туристська фірма);
- складання характеристики обраного підприємства;
- збір і аналіз фінансових документів підприємства;
- проведення необхідних розрахунків;
- оформлення, подання і захист.

Розрахунково-графічне завдання, що не відповідає зазначеним вимогам, а також не містить матеріалів діяльності конкретного підприємства, до захисту не допускається і повертається на доопрацювання.

Роботу оформлюють на аркушах формату А4 (210 x 297 мм).

У друкованому варіанті текст розташовується через 1,5 міжрядковий інтервал до тридцяти рядків на сторінці шрифтом Times New Roman, 14-й кегль. Абзацний відступ повинен бути однаковим упродовж усього тексту роботи і дорівнювати п'яти знакам.

Текст завдання розміщується на аркуші з дотриманням таких розмірів берегів: з лівого боку – не менше за 30 мм, з правого – не менше за 10 мм, зверху – не менше за 20 мм, знизу – не менше за 20 мм.

Структурні елементи „ЗМІСТ”, „ВСТУП”, розділи основної частини

„ВИСНОВКИ”, „СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ”, „ДОДАТКИ”. Додатки не нумерують, а їх назви друкують великими літерами симетрично до тексту без крапки в кінці, не підкреслюючи.

Розділи і підрозділи повинні мати заголовки. Пункти і підпункти можуть мати заголовки. Заголовки підрозділів, пунктів і підпунктів треба починати з абзацного відступу і друкувати маленькими літерами, крім першої великої, не підкреслюючи, без крапки в кінці. Якщо заголовок складається з двох і більше речень, їх розділяють крапкою. Перенесення слів у заголовку розділів не допускається.

Не допускається розміщувати назву розділу, підрозділу, а також пункту й підпункту в нижній частині сторінки, якщо після неї знаходиться тільки один рядок тексту.

Всі сторінки роботи, включаючи додатки, повинні мати порядкову нумерацію в межах всієї роботи і позначаються арабськими цифрами без крапки в кінці у правому верхньому кутку.

Розділи повинні мати порядкову нумерацію в межах викладення основної частини роботи і позначатися арабськими цифрами без крапки, наприклад, 1, 2, 3 і т. д.

Підрозділи повинні мати порядкову нумерацію в межах кожного розділу.

Ілюстрації (креслення, рисунки, фотографії, графіки, схеми, діаграми) слід розміщувати в роботі безпосередньо після тексту, де про них згадують вперше, або на наступній сторінці. На всі ілюстрації мають бути посилання в роботі.

Ілюстрацію позначають словом «Рис.», яке разом з назвою ілюстрації розміщують після пояснювальних даних. Номер ілюстрації складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, відокремленого крапкою, наприклад, «Рис. 2.1.» - перший рисунок другого розділу.

Цифровий матеріал, як правило, оформлюють у вигляді таблиць.

Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над нею і друкують симетрично до тексту. Слово «Таблиця» і назву таблиці починають з великої літери. Назву не підкреслюють. На всі таблиці мають бути посилання в тексті роботи.

У правому верхньому куті розміщують напис «Таблиця» з зазначенням її номера, який складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставлять крапку: наприклад, «Таблиця 2.1» - перша таблиця другого розділу, нижче розміщується назва таблиці.

8.2.Контрольні питання для засвоєння знань здобувачами

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи аналізу діяльності підприємств туризму

Тема 1. Загальні поняття і питання фінансово-економічного аналізу в туристській індустрії

1. Яке значення аналізу діяльності в системі управління підприємством?
2. У чому полягає зміст аналізу діяльності підприємств туризму?
3. Що є предметом аналізу діяльності туристських підприємств?
4. Які завдання стоять перед аналізом діяльності?
5. З якими дисциплінами має зв'язок аналіз діяльності підприємств туристської індустрії?

Тема 2. Інформаційне забезпечення фінансово-економічного аналізу підприємств туризму

1. Як класифікують економічну інформацію?
2. Охарактеризувати економічну інформацію за джерелами її утворення.
3. Дати характеристику фінансової звітності.
4. Охарактеризувати користувачів фінансової звітності підприємства.
5. Принципи підготовки фінансової звітності підприємства.
6. Характеристика консолідованої фінансової звітності.
7. Розкрити економічну сутність балансу.
8. Охарактеризувати структуру балансу.
9. Розкрити економічну суть звіту про фінансові результати.
10. Яке аналітичне призначення приміток до фінансової звітності?

Тема 3. Управлінський аналіз діяльності підприємств туризму

1. Зміст, завдання й основні напрями аналізу виробничої програми підприємства.
2. Оцінка впливу чинників на виконання виробничої програми (факторний аналіз виконання виробничої програми).
3. Пошук і оцінка резервів виробництва і реалізації продукції.
4. Зміст, завдання й основні напрями аналізу ресурсного потенціалу підприємства й ефективності його використання.
5. Аналіз забезпеченості підприємства трудовими ресурсами й оцінка ефективності їх використання.
6. Аналіз забезпеченості підприємства основними засобами й ефективності їх використання.

7. Зміст і завдання аналізу витрат підприємства.
8. Класифікація витрат підприємства.
9. Аналіз прямих витрат у собівартості реалізованої продукції підприємства.
10. Аналіз накладних витрат підприємства.
11. Особливості оперативного аналізу витрат підприємства.
12. Аналіз кадрового потенціалу підприємства.
13. Аналіз використання робочого часу.
14. Аналіз ефективності використання трудових ресурсів.
15. Аналіз оплати праці.
16. Аналіз забезпеченості підприємства основними засобами й оцінки їх якісного стану.
17. Аналіз ефективності використання основних засобів підприємства.
18. Аналіз забезпеченості підприємства матеріальними оборотними ресурсами.
19. Аналіз запасів сировини і матеріалів.
20. Аналіз ефективності використання матеріальних оборотних ресурсів підприємства.

Тема 4. Фінансовий аналіз підприємств туризму

1. Фінансовий стан підприємства.
2. Основи класифікації майна і джерел фінансування підприємства.
3. Комплексна методика аналізу фінансового стану підприємства.
4. Загальний аналіз економічного потенціалу підприємства .
5. Аналіз джерел фінансування підприємства.
6. Аналіз фінансової стійкості підприємства.
7. Аналіз платоспроможності підприємства.
8. Аналіз рентабельності активів і капіталу підприємства.
9. Аналіз інтенсивності використання активів і капіталу.
10. Інтегральна оцінка фінансової стратегії підприємства.
11. Грошові потоки підприємства, їх характеристика й оцінка.
12. Основи класифікації елементів грошового потоку підприємства.
13. Методика аналізу грошових потоків підприємства.
14. Аналіз джерел утворення і напрямів витрачання грошових коштів підприємства.
15. Факторний аналіз грошових потоків підприємства.
16. Аналіз руху грошових коштів за видами діяльності підприємства.
17. Аналіз достатності, ліквідності й ефективності грошового потоку підприємства.
18. Поняття фінансових результатів діяльності підприємства.

19. Комплексна методика аналізу фінансових результатів діяльності підприємства.
20. Аналіз формування фінансових результатів підприємства.
21. Аналіз розподілу чистого прибутку підприємства.
22. Факторний аналіз чистого прибутку підприємства.
23. Аналіз показників рентабельності.

Змістовий модуль 2. Організація і управління діяльністю підприємств туризму

Тема 5. Стратегічний аналіз у системі управління підприємством туризму

1. У чому полягає сутність стратегічного управління?
2. Охарактеризувати систему методів стратегічного аналізу.
3. У чому полягає невизначеність як умова прийняття управлінських рішень?
4. У чому полягає практичне значення закону спадаючої віддачі беручи за критерій додатковий обсяг продукції?
5. У чому полягає практичне значення закону спадаючої віддачі беручи за критерій граничний фізичний продукт?
6. Розкрити сутність проектування фінансових звітів.
7. Визначити переваги і недоліки застосування основних методів прогнозування показників проєктованих фінансових звітів.

Тема 6. Організація управлінського обліку і бюджетування на туристських підприємствах

1. Для чого потрібна класифікація доходів туристського підприємства?
2. Які є принципи класифікації витрат туристського підприємства?
3. У чому полягає сутність суб'єктивного методу диференціації затрат?
4. У чому полягає сутність методу «верхньої і нижньої точки» диференціації затрат?
5. У чому полягає сутність графічного методу диференціації затрат?
6. У чому полягає сутність методу найменших квадратів диференціації затрат?
7. На чому базується методика проведення операційного аналізу на туристському підприємстві?
8. Сутність основних принципів планування і прогнозування на туристському підприємстві.
9. Сутність методики бюджетування на туристському підприємстві.

10. Характеристика складових бюджету з яких складається загальний бюджет туристського підприємства.

Тема 7. Управління джерелами коштів і оборотними засобами підприємств туризму

1. Чим обумовлена структура пасиву підприємств розміщення, ресторанного господарства?
2. Чим обумовлена структура пасиву туристського підприємства?
3. У чому полягає сутність ефекту фінансового важеля?
4. Яким чином можна оцінити сукупний ризик у сфері туризму?
5. Порівняльна характеристика рівнів піраміди ліквідності поточних активів.
6. Що являє собою факторинг, коли і кому його вигідно використовувати?
7. Які є типи політики управління поточними активами туристського підприємства?

Тема 8. Інвестиційна діяльність і організація процесу управління ризиками в туризмі

1. Інвестиційна діяльність підприємства, її характеристика й оцінка.
2. Основи класифікації інвестицій.
3. Організаційно-інформаційна модель аналізу інвестиційної діяльності підприємства.
4. Методика аналізу інвестиційної діяльності підприємства.
5. Аналіз реальних інвестицій.
6. Аналіз фінансових інвестицій.
7. Критерії економічного зростання підприємства.
8. Мета і завдання аналізу економічного зростання підприємства.
9. Організаційно-інформаційна модель аналізу економічного зростання підприємства.
10. Методика аналізу економічного зростання підприємства.
11. Аналіз і оцінка економічного розвитку підприємства.
12. Аналіз ділової активності підприємства.
13. Аналіз і оцінка ймовірного банкрутства підприємства.

9. Приклад екзаменаційного білета

ОС бакалавр спеціальність 242 «Туризм»	Кафедра статистики та економічного аналізу _____ 2019-2020 навч. рік	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1 з дисципліни «Аналіз діяльності підприємств туризму»	Затверджую Зав. кафедри _____ (підпис) Лазаришина І.Д. (ПІБ) _____ 2019р.
Екзаменаційні запитання			
<u>Завдання 1.</u> <i>Дати повну відповідь на питання</i> 1. Аналіз фінансового стану туристичного підприємства 2. Організаційно-інформаційна модель економічного аналізу			
<u>Завдання 2.</u> <i>Дати повну відповідь на питання</i> 1. Ретроспективний аналіз – 2. Предметом економічного аналізу – 3. Економічний аналіз- 4. Валові витрати – 5. Оборотні активи це -			
<u>Завдання 3.</u> <i>Вирішити задачу.</i> Знайдіть значення внутрішньої норми прибутковості для інвестиційного проекту, розрахованого на три роки, якщо розмір необхідної інвестиції – 20 млн. грн., а після реалізації проекту очікується одержати грошові припливи у розмірі 3 млн. грн. За I рік, 8 млн. грн., за II рік і 14 млн. грн. за III рік реалізації проекту. Обґрунтуйте доцільність реалізації розглянутого інвестиційного проекту.			
Тестові завдання			
<i>1. Визначте найбільш оптимальні джерела формування фінансових ресурсів туристичного підприємства:</i> а) прибуток, амортизаційні відрахування, кредити комерційного банку, внески засновників туристичного підприємства; б) майно учасників малого підприємства, кредиторська заборгованість, кредити фонду підтримки підприємництва, іноземні інвестиції; в) комерційний кредит, інвестиційний податковий кредит, кошти державного бюджету, внески засновників туристичного підприємства; г) кредиторська заборгованість, прибуток, амортизаційні відрахування, майно учасників туристичного підприємства.			
<i>2. Основними завданнями аналізу фінансового стану є...</i> а) дослідження результатів господарської діяльності підприємства; б) аналіз бухгалтерської звітності; в) оцінка ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості, прибутковості та ефективності використання майна підприємства; г) планування фінансової діяльності підприємства; е) дослідження фінансових ресурсів.			
<i>3. Предметом фінансового аналізу підприємства є...</i>			

a) майно та капітал підприємства; b) основні та оборотні кошти підприємства; c) прибуток та цінні папери підприємства; d) фінансові ресурси підприємства, їх формування та використання; e) фінанси підприємства.
9. Планування інвестиційних програм здійснюється на базі: a) бізнес-планів; b) плану організаційно-технічних заходів; c) макроекономічних програм розвитку економіки України; інвестиційного проекту
5. Дохід турагента формується за рахунок: a) комісійної винагороди; b) виручки від реалізації туристичного продукту; c) надзвичайних доходів; d) основного та оборотного капіталу.
6. Стратегія формування доходу - це: a) програма перспективних заходів з врахуванням минулого досвіду; b) програма перспективних заходів з екстраполяцією даних на перспективу; c) логічно побудована програма перспективних заходів, яка направлена на досягнення прибутку; d) логічно побудована програма перспективних заходів, спираючись на яку підприємець зможе досягти поставлених цілей.
7. Балансовий прибуток включає: a) прибуток від діяльності підсобних господарств; b) додатковий продукт у грошовому вираженні; c) першочергові платежі до бюджету; d) доходи від позареалізаційної діяльності підприємства.
8. Рентабельність — це: a) абсолютний показник ефективної діяльності підприємства; b) відносний показник ефективної діяльності підприємства; c) чистий прибуток підприємства; d) відношення прибутку до витрат на його одержання.
9. До податкового аналізу не належать функції: a) вивчення характеру дії економічних законів; b) оцінка результатів діяльності; c) розрахунок податкових платежів; d) визначення резервів зниження податкових платежів.
10. Який з етапів проведення податкового аналізу не відноситься до: a) дослідження податкової системи; b) визначення показників діяльності підприємства; c) розрахунку чинників, які впливають на податкові платежі; планування податкових платежів

Екзаменатор _____

(підпис)

(прізвище та ініціали)

10. Розподіл балів, які отримують здобувачі

1. Система оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти передбачає виставлення оцінок за усіма формами проведення занять.

Перевірка та оцінювання знань здобувачів вищої освіти може проводитися у наступних формах.

1. Оцінювання роботи здобувачів під час практичних занять.
2. Оцінювання самостійної роботи.
3. Проведення підсумкового контролю (екзамену).

Критерії оцінювання здобувачів вищої освіти на 8 семестр (4 курс):

1. Робота на практичних заняттях оцінюється в 45,5 балів. За кожне практичне заняття – 3,5 бали. (13 занять × 3,5 бали = 45,5 бали).

2. Самостійна робота – всього 20 балів.

3. Письмова робота за першим змістовним модулем – 4,5 балів

4. Підсумковий контроль екзамен – 30 балів (мінімальна кількість набраних балів на екзамені 18 балів)

Разом за семестр 100 балів.

На практичному занятті об'єктами оцінки є: усні відповіді здобувачів вищої освіти; результати тестування; активність по суті теми заняття; доповнення та коментарі; стиль виступу; грамотність та глибина володіння матеріалом; участь в обговоренні дискусійних питань; правильність розрахунків; рівень підготовки до практичного заняття; письмові відповіді.

Оцінка самостійної роботи:

- виконання індивідуального завдання;
- підготовка реферативного повідомлення (доповідь) за темою, яку пропонує викладач.

Порядок поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Поточне оцінювання здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовки здобувачів до встановлених завдань. Зокрема, поточному контролю підлягають:

- 1) активність та результативність роботи здобувача вищої освіти протягом семестру у вивченні програмного матеріалу дисципліни; відвідування занять;
- 2) виконання індивідуального завдання;
- 3) виконання проміжного тестового завдання.

Контроль систематичності виконання самостійної роботи та активності на практичних заняттях.

Оцінювання здійснюється за наступними критеріями:

- 1) ступінь засвоєння матеріалу дисципліни;

- 2) ознайомлення з основною та додатковою літературою;
- 3) логіка, стиль виклад матеріалу в письмових роботах та усному виступі, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки;
- 4) якість, самостійність та своєчасність виконання необхідних завдань.

2. Згідно із зазначеним Положенням *підготовка і захист курсового проекту (роботи)* оцінюється за 100 бальною шкалою і далі переводиться в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка національна	Рейтинг здобувача вищої освіти, бали
Відмінно	90-100
Добре	74-89
Задовільно	60-73
Незадовільно	0-59

11. Методичне забезпечення

1. Методичні рекомендації до самостійної роботи з дисципліни «Аналіз діяльності підприємств туризму» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня освіти, галузі знань 24 «Сфера обслуговування», спеціальності 242 «Туризм» /Микицей Т.Д. – Київ: НУБіП, 2020. –

2. Методичні рекомендації до практичних занять з дисципліни «Аналіз діяльності підприємств туризму» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня освіти, галузі знань 24 «Сфера обслуговування», спеціальності 242 «Туризм» / Микицей Т.Д. – Київ: НУБіП, 2020. –

Микицей Тереза Дмитрівна

12. Рекомендована література

Нормативна

1. Закон України „Про внесення змін в Закон України „Про туризм” від 18 листопада 2003 р. № 1282 – IV.

2. Державна програма розвитку туризму на 2002-2010 роки. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2002 р. № 583.

3. Основні напрямки розвитку туризму в Україні до 2010 р. Схвалено Указом Президента України від 10 серпня 1999 р. № 973/99.

4. ДСТУ Документація, звіти у сфері науки і техніки. - К.: Держстандарт України, 1995.

Основна

5. Баканов М. И., Шеремет А. Д. Теория экономического анализа. – М.: Финансы и статистика, 2001. – 426 с.

6. Бригхем Ю., Гапенски Л. Финансовый менеджмент: Полный курс: в 2-х т. / Пер. с англ.; под ред. В. В. Ковалева. – СПб.: Экономическая школа, 1997. – Т.1. – 497 с.; Т.2. – 497 с.

7. Быстров С. А. Финансовый менеджмент в туризме. – СПб.: «Издательский дом Герда», 2006. – 240 с.

8. Савицька Г. В. Економічний аналіз діяльності підприємства: Навч. посібник. — К.: Знання, 2005. - 662 с.

Додаткова

Канке А.А., Кошечая И.П. Анализ финансово-хозяйственной деятельности предприятия: Учебное пособие. — М.: Форум: ИНФРА-М, 2004.-288 с.

10. Кононенко О. Анализ финансовой отчетности. - Х.: Фактор, 2005. - 156 с.

11. Соболева Е. А., Соболев И. И. Финансово-экономический анализ деятельности туристской фирмы: Учебно-методическое пособие. - М.: Финансы и статистика, 2002. - 123 с.

12. Чуев И. Н., Чечевицына Л. Н. Анализ финансово-хозяйственной деятельности: Учебник. -М.: Издательско-торговая корпорация «Дашков и К», 2004. - 352 с.

Інтернет- джерела

13. <http://www.rada.gov.ua> – Сервер Верховної Ради України.
14. <http://www.nau.kiev.ua> – Нормативні акти України.
15. <http://www.tourism.gov.ua> / - сайт Державної туристичної Адміністрації.
16. <http://www.restcon.ru/> - сайт з питань ресторанного бізнесу .
17. <http://www.strani.ru/> - сайт про міста та країни світу.
18. <http://www.top-hotels.ru/> – сайт з інформацією про кращі готелі світу.
19. <http://www.world-v-tourism.com> – віртуальний турист – довідки про всі країни світу (карти, історія, культура, природні умови).

